

aparata skupaj s predstavniki nevladnih organizacij za en teden "zaprle" v odročni grad z nalogo, naj skupaj poiščejo učinkovito rešitev problema prepogostih prekoračitev pooblastil. Čeprav slovenske oblasti nevladne organizacije še vedno prepogosto dojemajo kot svoje nasprotnike, so tudi pri nas že bili storjeni prvi koraki v smeri tesnejšega sodelovanja.

Tisto, kar bi poleg ustrežnejše normativne ureditve dalo najbolj kakovostne in trajnejše rezultate, pa je predvsem razširjeno in sistemizirano izobraževanje o človekovih pravicah in osveščanje javnosti o mejah zasebnosti oziroma telesne celovitosti, čez

katere oblast nikakor ne sme stopiti. Od političnih strank na oblasti je odvisno, kako se bo do nas obnašala policija, saj je izvršna oblast tista, ki organom pregona postavlja vodstvo, določa doktrino ter piše pravilnike in kodekse. Javnost pa lahko, če ne na lastni koži, izve, kako ustrezna je ta politika in koga ščiti, prek sredstev javnega obveščanja. Samo osveščena javnost bo na volitvah znala pravilno odgovoriti na ravnanje policije.

(Mnenje, izraženo v prispevku, je avtorjevo in ne odraža nujno tudi stališča organizacije Amnesty International.)

Boštjan Dvořák se je rodil leta 1971 v Kopru in do leta 1984 živel v Piranu ter tam obiskoval osemletko. Septembra 1984 se je z materjo in sestro preselil k očetu v Ulm, kjer je obiskoval klasično gimnazijo in na njej leta 1991 maturiral. Vpisal se je na primerjalno jezikoslovje in klasično filologijo na univerzi v Tübingenu ter leta 1993 na komparativistiki, leta 1994 pa še na klasični filologiji opravil državni izpit. Pred dvema letoma je zaključil redni študij z magisterjem iz klasične filologije in primerjalnega jezikoslovja. Trenutno je doktorand in raziskuje razvoj očipvejščine v zadnjih sto petdesetih letih (v tesni povezavi z Irenejem Friderikom Barago). Ukvarja se tudi z zoologijo (metulji), botaniko (drevesa), filozofijo in politiko.

Mamica in volk

Boštjan Dvořák

V Evropi bi komaj še našli narod, ki bi imel toliko težav z imenom, kot jih imajo Makedonci. Zdi se, da ta narod iz določenih razlogov ne sme obstajati. Kot da bi priznanje Makedoncev pomenilo smrtno katastrofo za Grke. Makedonci se tega ne zavedajo – in Grki tudi ne. Pravzaprav se tega ne zaveda nihče. Vsi mislimo, da gre zares samo za ime – za ime pokrajine, ki je bila, če je bila, prvotno grška in ki naj bi Grkom pomenila toliko, da jo žele braniti pred barbari s severa, posebej tisti del, ki se nahaja v današnji Grčiji. To se zdi do neke mere razumljivo. Vendar mislim, da je ime samo izgovor, ki prikriva dosti resnejši problem. Prepričan sem, da gre za bistveno razliko v načinu bivanja dveh narodov in da je jedro spora neenako pojmovanje “naroda” pri Grkih in pri Makedoncih.

Kot študent jezikoslovja v Tübingenu sem se razmeroma pogosto srečeval z Grki, ki so študirali na isti univerzi ali tja prišli kot gostje za semester ali dva. V glavnem sem se z njimi lepo razumel – bile so večinoma študentke – in pogovarjali smo se tudi o mnogih jezikovnih zadevah. Do prepira pa je prišlo vsakič, ko sem – nič hudega sluteč – omenil Makedonce. Te besede Grkinje niso prenašale; s katero koli od njih sem debatiral, vsaka je dobila živčni zlom, če sem omenil Makedonce ali njihov jezik. To me je toliko bolj presenečalo, ker so bile punce sicer razgledane in niso poznale tabujev. Pri Makedoncih pa niso poznale šale, lingvistika gor ali dol,

noben argument ni zalegel – Makedoncev ni pa pika. Tudi njihov jezik ne obstaja. Vse skupaj je samo bla bla, in kdor priznava Makedonce, ta sovraži Grčijo in Grke.

Ko sem nekoč predaval o posebnostih južnomakedonskih narečij in že v uvodu izzval alergični napad neke Grkinje, ki mi je zabičala, da ne gre za makedonščino, ampak za jezik pripadnikov “Skopske države”, si nisem mogel kaj, da ne bi vzel poduka vljudno na znanje in ga upošteval. Takoj sem uporabljal le še ta izraz, in ko je beseda nanese še na grščino, sem spregovoril o izposojenkah iz jezika pripadnikov “Atenske države”. Imeli smo veselo popoldne in smejala se je tudi Grkinja, čeprav mi ni odpustila. V glavnem je bil problem celo hujši, kot bi si lahko mislila, saj so se raziskave nanašale ravno na narečja tistih Makedoncev, ki nikakor niso mogli biti “državljeni Skopske države”, ker niso bili doma v tej državi, ampak v Grčiji, se pravi so bili grški državljani. Na vljudno vprašanje, kako naj rešim ta problem, je Grkinja odgovorila, da problema ni, ker so vsi ti ljudje Grki, ki pa so nekoč v zgodovini čisto slučajno prevzeli neki slovanski dialekt in ga danes govorijo kot svoj jezik. To naj bi bili t. i. “slavofoni” – pa seveda ni nikakršnega dvoma, da so Grki. “Grčija je dežela Grkov,” je pripomnila.

Gre za dvojni fenomen: po eni strani imamo opraviti z nacionalno disciplino poljubne vsebine, ki posameznikom omogoča, da simbolično pokažejo ali dokažejo svojo narodno pripadnost, po drugi strani gre za formativna dejstva, ki vsebinsko določajo obstoj in simbolični namen narodnega kolektiva kot celote.

Ta dva dejavnika sta sicer največkrat prepletena (kar je v našem primeru zelo očitno), sta pa po svojem izvoru povsem različna.

V prvem primeru sploh ni pomembno, kaj posameznika določa kot pripadnika naroda, ampak samo, da se tistega, kar ga določa kot takega, tudi dosledno drži. To so lahko fiziološke značilnosti, videz, jezik, navade, izvor, zemljepisna lega, lahko pa tudi (če primanjkuje primarnih dejavnikov) religija, pisava, miti, razne poze ali pa celo prepričanja in mnenja. Če se Slovenci od Italijanov, recimo, ne bi mogli razlikovati drugače kot po tem, da bi bili Italijani prepričani, da je Zemlja okrogla, Slovenci pa, da je plošča z ostrim robom, potem ne bi mogel biti Slovenec, če bi verjel, da je Zemlja okrogla, ker se potem ne bi mogel razlikovati od Italijanov. In ker človek ne more živeti sam zase, ampak samo v okviru nekega naroda, bi začel verjeti, da je Zemlja ploščata. Seveda bi se našlo tudi lepo število takih, ki bi verjeli, da je Zemlja okrogla, samo da bi lahko postali Italijani. In taki bi bili v ta namen pripravljene verjeti vse, ne glede na vsebino. Zagrizeni Slovenci pa bi bili še toliko bolj – in prav zaradi njih – prisiljeni verjeti nasprotno. Skratka, mnoga naša mnenja in prepričanja so v resnici poljubne narave in argumenti pogosto igrajo podrejeno vlogo. Prav tako poljubne so tudi mnoge nacionalne značilnosti in razlike. Seveda imamo Slovenci in Italijani srečo, da se razlikujemo po drugih dejavnikih, ki nam jih ni treba iskati. Na splošno bi lahko rekli: blagor tistim, ki se očitno in dovolj razlikujejo od svojih sosedov, tako da ni dvomov in

potrebe po dodatnem dokazovanju narodne pripadnosti. Tam, kjer so razlike premajhne ali nezaznavne, navadno prihaja do spopadov in krvavih obračunov. Kajti, kako naj sprejemem drugačnost svojega bližnjega, če ne vem, v čem se od njega razlikujem? S tega zornega kota postanejo razumljivi nekateri na videz popolnoma nerazumljivi konflikti med narodi, med drugim tudi spor med Srbi in Hrvati.

Vendar nas ta vidik pri uganki spora med Grki in Makedonci ne pripelje daleč; pove nam samo, da Grk, ki verjame, da obstajajo Makedonci, ne more biti Grk, ne razloži pa nam, zakaj je ravno vprašanje o obstoju Makedoncev tako pomembno, da je postal pristop do te teme ritualizirano potrdilo o grški narodni pripadnosti – toliko manj, ker se Grki in Makedonci med seboj kar očitno razlikujejo, med drugim po jeziku. Ne gre torej samo za to, ali je Zemlja okrogla ali ploščata, ampak za veliko resnejše stvari. Za Makedonci se mora skrivati nekaj, kar je za obstoj Grkov – pa mogoče ne samo njih – izredno nevarno, tako usodno nevarno, da tega niti ne slutijo.

Iz zgodovine je znano, da so ljudje tisto, česar so se najbolj bali, radi zamolčali. O hudih in nevarnih stvareh se ni dosti govorilo, če pa jih je bilo že treba omeniti, potem samo obrobno in diskretno, tako da se njihovo pravo ime ni izgovarjalo. To bi namreč lahko prineslo nesrečo. Naši predniki so se nevarnih stvari in živali branili tudi tako, da so si zanje izmišljali nedolžna imena, ki so bila pogosto v nasprotju z njihovo naravo. Med take strah vzbujajoče prikazni sodi, recimo, medved, ki mu danes ne poznamo več pravega imena,

razen opisnega: "tisti, ki ve, kje je med". Ali pa "ta črn" (za hudiča, ki ga ne smemo klicati). Gre za t. i. tabujske besede, ki so znane v vseh jezikih vseh kultur sveta.

Ko sva bila s sestro še čisto majhna, sva se nekoč igrala mamico in volka. Jaz sem bil volk, ona pa moja mamica. Strah pred volkom je premagala tako, da je bila njegova mamica. S to vlogo je relativizirala nevarnost in se postavila nadnjo – kar je bil gotovo izredno pomemben korak v njenem razvoju. Spominjam se tudi, da je bila takrat v neki čudni fazi: če smo se pogovarjali o čemer koli in je slišala nove besede – pa naj je šlo za ljudi, živa bitja ali nežive stvari, ki jih še ni poznala –, je vsakič zavzeto vprašala: "A ma on tud mamico?" S tem je začela – na svoj način – obvladovati svet. Kar je imelo mamico, je postalo nenevarno.

Predpostavljam, da se Grki veliki makedonski nevarnosti (ki jo zaenkrat še le iščemo) lahko izognejo samo, če jo pravilno tabuizirajo. Se pravi, če najdejo zanj ustrezni izraz, s katerim jo lahko razvrednotijo. Če se Grki namreč resnično (zavestno ali podzavestno) boje Makedoncev, bi moral obstajati grški tabuistični naziv za Makedonce. Če pa tak naziv obstaja, potem bi ga – teoretično – lahko analizirali in iz njega izluščili tiste elemente (mamico), ki nevtralizirajo nevarnost (volka). Iz teh pa bi se dalo – posredno – sklepati o tistem, kar je za Grke nevarno, in izolirati razloge za grški strah pred Makedonci.

Torej: ali obstaja naziv za Makedonce ali njihovo državo, ki je za Grke sprejemljiv? Obstaja. Glasi se: "THE

FORMER YUGOSLAV REPUBLIC OF MACEDONIA". Ta dolgi naziv (kratica FYROM) je edino uradno veljavno ime, pod katerim smejo Makedonci nastopati na olimpijskih igrah ali, recimo, peti na tekmovanju za izbor evropske popevke. Naziv "Makedonija" bi bil za Grke nesprejemljiv. Na koncu dolgega imena "The Former Yugoslav Republic Of Macedonia" se sicer – v nekoliko popačeni obliki – še vedno pojavlja, je pa zaradi dolžine celotnega naziva prikrit in skoraj neopazen. In ker se zaradi dolgega naziva navadno uporablja le kratica FYROM, Makedoncev pravzaprav ni. Tudi sicer država s tako dolgim imenom, ki se povrh nanaša izključno na preteklost, v mednarodnem smislu ne more biti v nobenem pogledu kaj prida učinkovita. To pomeni, da se je Grkom posrečila simbolična nevtralizacija nevarnosti. Že formalno.

Iz dolgega naziva je mogoče sklepati, da je determinans "Macedonia" (volk) nenevaren, če se pred njim nahaja determinator "The Former Yugoslav Republic of" (mamica). Toda zakaj je ime, ki je nesprejemljivo za Grke, nesprejemljivo hkrati tudi za ostali svet – oziroma kako to, da je naziv, ki je za Grke sprejemljiv, hkrati sprejemljiv tudi v mednarodnem kontekstu? Po mojem sta mogoči samo dve razlagi: bodisi da so Grki (kot člani EU ali široko razseljeni svetovljani) tako vplivni, da je njihovo mnenje hkrati tudi mnenje sveta (kar se mi zdi zelo malo verjetno), ali pa da grško mnenje morda sploh ni samo grško mnenje in da so grški problemi v bistvu problemi EU in sveta – in to zato, ker je (simbolični) način

bivanja Grkov identičen načinu bivanja Zahodnih Evropejcev in s tem (dominantne) večine sveta. To bi lahko pomenilo, da Makedonci s svojim obstojem ogrožajo vso Evropo in s tem ves svet. To pa je vsekakor vredno razmisleka.

Naziv "The Former Yugoslav Republic of" nam pove, da Makedonci za Grke niso (ali pa da so veliko manj) nevarni, če si jih predstavljajo kot nekdanje državljane Jugoslavije. Iz tega lahko sklepamo, da so bili Makedonci Grkom v okviru države Jugoslavije podobnejši, kot so jim brez tega okvira – zato jih še danes tlačijo v ta okvir. Po istem principu so stari Grki svojim bogovom pripisovali človeške lastnosti – da so jim bili bliže in razumljivejši. In ker so jim bili tako podobnejši, so se jih tudi manj bali.

Vse kaže, da je z Makedonci enako. Sami po sebi bi bili v svojem obstoju naravnost nedoumljivi, nerazumljivi in v tej svoji drugačnosti gotovo nevarni in strah vzbujajoč pojav. Zato jim je bilo treba pripisati lastne lastnosti, ki so jih približale tistim, ki jih imajo za nevarne. Najpomembnejša lastnost, ki jih je ločila in jih (po tabujski preobrazbi) spet združuje z Grki, je gotovo njihov izvor ali nastanek. Tako kot so bili bogovi bistveno drugačni od ljudi, ker so kar bili, ne da bi nastali (in se je ravno zato kar naprej ponavljalo, kako so se rodili in prišli na svet, se pravi, kako podobni naj bi bili ljudem) – tako so tudi Makedonci bistveno drugačni od Grkov predvsem v tem, da kar so, ne da bi jih določala ali usmerjala kakšna država (in je treba zato nenehno ponavljati, da imajo izvor v nekdanji državi Jugoslaviji, se pravi, dokazovati, da so podobni Grkom).

Prvo vprašanje, ki si ga Grk zastavi, ko sreča neznanca, se torej glasi: "A ma on tud državico?" Če jo ima, potem je vse v redu. Ne moremo mimo dejstva, da Grki z Makedonci – dokler so ti obstajali izključno v okviru države Jugoslavije – niso imeli kakšnih omembe vrednih težav. Te so nastopile šele, ko so se Makedonci začeli pojavljati tudi neodvisno od države. Sicer je res, da je država Jugoslavija pri formiranju makedonske narodne zavesti odigrala zelo pomembno (morda ključno) vlogo in da večina Makedoncev tudi danes živi v okviru države – nove države Makedonije –, vendar je treba priznati, da so se Makedonci po svojem nastanku – kot nekakšen duh iz steklenice – osamosvojili in da je situacija danes popolnoma drugačna. Medtem ko so bili prej Jugoslovani zaradi Jugoslavije (ali pa so Grki vsaj tako mislili), je država Makedonija nastala zaradi njih in še naprej obstaja zanje – in za druge državljane Makedonije. To pomeni, da živijo Makedonci v nasprotju z Grki. Razlika v načinu bivanja znaša natanko sto osemdeset stopinj: namesto da bi živeli zaradi države in izključno za državo, je država zanje in zaradi njih (in drugih državljanov).

Da je pri Grkih ravno nasprotno, izvemo iz njihovega tabujskega naziva "The Former Yugoslav Republic of Macedonia". Ta naziv nas pripelje do vprašanja o formativnih dejstvih, ki vsebinsko določajo obstoj in simbolični namen narodnega kolektiva kot celote. Ker je namreč človek simbolično bitje, je zanj zelo pomembno, da pripada kolektivu s simbolično vsebino, ki svoje posameznike polni s kolektivno in individualno

identiteto. Kdor nima (dovolj) kolektivne identitete, ni prepoznaven in (v družbenem smislu) ne obstaja – tako kot na karnevalu nihče ne more resno nastopati brez maske in na vojaški paradi vojak ne more korakati z drugimi brez prave uniforme.

Najbolj formativno dejstvo, ki dooloča Grke kot resnične Grke in jih vse obdaja z identitativnim poljem narodne pripadnosti, sta torej njihova država in pristop do te države kot osnovnega, edino smotrnega cilja njihovega nacionalnega obstoja. Grki so zato, da služijo državi. Grki so zaradi Grčije – ne Grčija zaradi Grkov. Upoštevanje te silnice je bistvena značilnost grške nacionalne discipline. Kolikor bolj je kak Grk Grk samo zato, ker je grški državljani, toliko bolj je pravi Grk. Sicer je res, da niso vsi Grki taki in je še veliko drugih identitativnih dejstev, kot na primer jezik, ples, folklor, zgodovina, literarna dela, poezija, vendar upoštevanje teh faktorjev samo zavaja in odvrtača od primarne in najvažnejše grške identitativne silnice: obstoja zaradi države. Grki, ki so Grki le zato, ker so pač Grki, niso čisto pravi Grki, ali pa so identitativno odtujeni in netipični.

In prav na tej ravni se odvija konflikt Grkov z Makedonci. Grki Makedoncem zamerijo, da nimajo nobenega pravega opravičila za obstoj, nobenega povoda ali ukaza (od kakšne države), se pravi: nobene disciplinske norme. Makedonci so Makedonci zato, ker so pač Makedonci. To je Grkom nedoumljivo. Da jim naravne danosti, kot jezik, zgodovina in kultura, nič ne pomenijo, dokazujejo s tem, da teh dejavnikov tudi pri Makedoncih ne upoštevajo kot opravičila za nacionalni obstoj. Te ljudi

imajo (znotraj Grčije) za “slavofone (dopolni: Grke)”, ker so tudi oni grški državljani. Državljan pa pri njih pomeni isto kot narodni pripadnik, se pravi, da omenjenih dejavnikov ni. “Grčija je država Grkov” – tako kot je Jugoslavija država Jugoslovanov.

Šele tukaj se pokažejo zastrašujoče dimenzije tega na videz nepomembnega konflikta: ker je državna disciplina edini pravi izvor grštva (ki ga Grki podzavestno priznavajo), pomeni obstoj Makedoncev (ali katerega koli drugega naroda brez državne discipline kot edinega izvornega razloga) avtomatično negacijo obstoja Grkov – tako znotraj lastne države kot tudi zunaj nje, recimo v neposredni bližini. Zato so Makedonci smrtni sovražniki Grkov – pa naj se tega zavedajo ali ne. S svojim načinom bivanja so namreč pokazali, da jim država ni nujno potrebna za obstoj, s tem pa so relativizirali (razvrednotili) grštvo, katerega pripadniki so (podzavestno) prepričani, da je država (čeprav v zgodovini ni bila vedno navzoča!) edini razlog za narod in hkrati njegov izvor.

Ker so Makedonci Makedonci tudi brez države, s tem nakazujejo, da je nacionalni obstoj tudi na splošno mogoč brez države, in hkrati, da ne služi izključno državi. To pa pomeni, da bi bili Grki lahko Grki tudi brez države. Ker pa so Grki (podzavestno) prepričani, da to ni mogoče, postane to namig, da Grkov ni. Kajti če žive Grki izključno zaradi države in izključno za državo, ta država pa ni potrebna za njihov obstoj (se pravi, da sploh ni potrebna) – potem tudi oni niso potrebni in je njihov obstoj nič. To pa je najhujši očitek, ki lahko zadene narod:

da ga ni. Zato Grki Makedoncem vračajo udarec: na osnovi države jim dokazujejo, da ne obstajajo. Hkrati se tolažijo z evfemizmi za Makedonce in tako (vsaj na videz) manjšajo nevarnost. Da je rezultat te analize pravilen, potrjuje še en grški evfemizem za Makedonce: "Pripadniki Skopske države". Pri tem nazivu sploh ni več imena, ampak ostaja le abstraktna relacija med narodom in državo. Tu je navzoča samo mamica brez volka.

Zanimivo je, da Makedonci, kadar govorijo sebi v prid ali se branijo pred Grki, radi poudarjajo obstojnost svoje makedonske države in se sklicujejo na državno tradicijo iz pradavnih časov – pa čeprav je to racionalno popolnoma nelogično in zgolj plod romantične domišljije. Mislim, da to iracionalno argumentacijo in sklicevanje na Aleksandra Makedonskega lahko razumemo kot neke vrste popuščanje Grkom v njihovem državnem razumevanju narodne pripadnosti; na prvi pogled gre za boj – češ saj ste vi pritepenci, ne mi. V resnici pa Makedonci s tem prevzemajo grško stališče in jim (neopazno) postajajo vse podobnejši, ko postopoma zagrizujejo v nastavljen vabo in svoj obstoj čedalje bolj enačijo z državo. Kolikor ostreje se torej naroda na tej ravni spopadata, toliko bolj se razumeta.

Menim, da bo v prihodnje najzanesljivejše merilo makedonske podobnosti Grkom njihov odnos do Albancev. Kolikor bolj bodo zares podobni Grkom, toliko bolj bodo zatirali Albance. Če pa bo (z njihove strani) mogoče mirno in miroljubno sožitje teh dveh narodov pod isto streho, potem se Makedonci resnično močno razlikujejo od

Grkov in so zelo zanimiv neevropski narod. Zakaj? Zato, ker je enačenje naroda z državo in z njim nujno povezano zatiranje manjšin tipična evropska dobrina, ki izvira iz zahodnoevropske zgodovine. Tam so narodi vedno služili državam ali vladavinam njihovih vladarjev. Izključno. Drugih prioritet ni bilo. Narodi so bili zvesta vladarjeva vojska. Za paradni primer lahko vzamemo Karla Velikega, ki pa je samo vmesna stopnja še dosti starejše tradicije, ki sega daleč nazaj v germanški svet. Sveto Rimsko Cesarstvo Nemške Nacije je to tradicijo razširilo na vso Evropo in jo sčasoma povzdignilo v univerzalni način bivanja na Zemlji. Njegovi neposredni nasledniki, razni Wulfi, Wolfi, Welfi, Staufi ali Habsburgi, so svojim tlačanom vedno znova vbrizgavali namen in smisel eksistence, in na tej podlagi nastale države jih osmišljajo še danes.

Konflikt med Grki in Makedonci ni slučajen, ampak dokazuje, da so Grki evropski narod. Tu ne gre le za spor med dvema narodoma, ampak za (morda nepremostljiv) prepad med dvema svetovoma: evropskim in tistim drugim, ki (še) ni evropski. Samo ta vidik nam tudi razloži že omenjeno samoumevnost, s katero je bil grški evfemizem za Makedonce sprejet tudi v mednarodnem kontekstu. Jezik, v katerem je izražen evfemizem "The Former Yugoslav Republic Of Macedonia", pa že sam po sebi signalizira tisto razmerje silnic, ki ga lahko imenujemo "The big Mama of Europe" in ki ima svoj center vsekakor zahodno od Grčije in severno od Alp.

Zdi se, da grška alergija na Makedonce ni primarno grškega izvora in

da je razložljiva samo znotraj nekega večjega kontekstualnega okvira, ki so mu Grki disciplinsko zvesti – in ki bi ga bilo treba natančneje določiti. Kratka analiza pa je pokazala, da izvirno ime ni pravi vzrok za spor, ampak samo pretveza, ki simbolizira dosti bolj pereč problem na drugi ravni.

V zvezi s tem bi rad opozoril še na neko drugo stvar: na naziv "Heleni". Ta gosposki izraz za Grke, po katerem se je ta narod tisočletja s ponosom ločil (in se še loči) od drugih, od barbarov, Slovanov in podobnih nebodijih-treba, je namreč v svojem izvoru nekaj zelo šokantnega: razložljiv je samo z rekonstrukcijo dveh glasov, ki sta v razvoju grščine (v skladu s pravili glasoslovnih zakonov) postopoma izginila – izpadom glasu "v" (kot v besedi "(v)oinos" – vino) in premikom glasu "s" v "h" (kot v besedi "halos" – sol; iz salos). Edino mogoče izhodišče, ki ga priznava sodobno jezikoslovje, se je torej glasilo "Selveni". Ta naziv nam seveda zveni kar nekako znano, saj je (v rahlo spremenjeni obliki, z metatezo) kot "Sloveni" služil kot ime naših prednikov, po katerih nas imenujejo še danes. In zares je to popolnoma isto ime; kdor ne verjame, lahko preveri. Izvora seveda ne gre iskati v kakšni slavi, slovnici ali svobodi, ampak

preprosto v korenu "selb-", kar je ista osnova kot na primer nemško "selbst" ali angleško "self" (sam, isti), tako da je ime (v množini) pomenilo "mi" – in nič drugega. Podobno so indoiranski "Arijci" v neposrednem sorodu z latinsko besedo "alius" (tam se "l" in "r" ne razlikujeta) in se imenujejo preprosto "drugi". Zbornik jezikoslovke Françoise Bader *Les noms des peuples indo-européens* nas pouči, da je skoraj polovica vseh imen za indoevropska (pa tudi druga) ljudstva takega ali zelo podobnega izvora. Vsi ljudje so "drugi" ali "mi". To velja očitno tudi za Helene. In Slovene!

Seveda Grkom ne moremo očitati, da so nam ukradli ime, ki pripada našim prednikom, ker je to ime veliko starejše, kot je bila formacija Grkov in Slovanov. Grki in Slovenci imamo (čisto slučajno) isto ime, ki se je (čisto slučajno) ohranilo še iz časa naših skupnih prednikov na dveh krajih – do danes, čeprav ti dve ljudstvi gotovo nista v kakšnem tesnejšem sorodu. A o tem se danes sploh ne govori, ker te stvari nikogar ne zanimajo in ker so nam imena malo mar. Prav zato sem skorajda prepričan, da sem prvi v Sloveniji, ki vem, da oče hčer, ko ji da ime "Helena", pravzaprav imenuje "Slovenka".